

ՃԱԲԱԹԱՅԹԵՐ

Ազգային, Քաղաքական, Բանահանութեան Զուարնալիք

ԺՄ. Տարի, թիւ 2

ՃԱԲԱԹ

18 Յուլիս, 1898

Պատմաներ . — Ծաղիկի բանահանութագինն է Տառեկան՝ Պոլ-
ոյ համար 40, Գուտաներու համար 50 դահ. : Ակադամիայ Պոլ-
ոյ համար 25, Գուտան համար 30 դահ. : Հայր ՅՈՒ փառաց :
Բանահանութագրութիւնը թիւի վրայ է, տառեկան բանահանութները պի-
տի ուստին 32 և վեցամսեայները 26 թիւ ծաղիկի :

Հանձնութ նիւրեալ վերաբերեալ յօրուածներ եւ թրակցու-
թի նեներ ընուհակալութեամբ կ'ընթանանի :
Ծաղիկի թիւկազիքը Պատմական Գրատան կերմր կը կրեն:
ՀԱՍՑԵ . — Ծաղիկի վերաբերեալ տամէ ինչ պէ՛տ է ուղղել Պատ-
մական Գրատանը, Կ. Պոլիս, Անլիան Համար, թիւ 14 :

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ծաղիկ՝ իր բոլոր յանձնառութիւններովը առա-
ջին շրջանը պատուառուսպէս բոլորից եարք, իր այս
երկրորդ տարեշրջանը սկսելուն առթիւ կը ներկա-
յանայ պատուարժան հասասարակութեան նոր փայլով
եւ նոր անակնկալներով :

Օցտակարը եւ զուարձային իրարու հետ միա-
ցնելով՝ ժողովրդեան ամէն դասակարգերուն ալ օգ-
տակար գառնայ Ծաղիկի ՆԵԱՆԲԱՆՆ է եւ պիտի
ըլլայ միշտ : Ծաղիկ պիտի շարունակէ ըստ առաջ-
նոյն երգիծաբանութեան ձևին տակ՝ խոճի եւ ուղ-
ղամառութեան սահմանին մէջ, նշանակել մեր ընկե-
րային եւ բնասանելան կեանքին ամէն զեղծումները,
նախապաշարութեները եւ միով բանիւ բոլոր ծիծաղելի
կողմերը, միեւնոյն տակն ծափահարելով իրական
արժանիքը եւ տիստոր առարինութիւնները :

Նոր Խմբագրութիւն, կարող եւ արժանաւոր տար-
րերէ բաղկացած :

Այս առթիւ զոհութեամբ կ'աւելցնենք թէ շուրջ
տարիէ մը ի վեր Լոյս Հանովէսի Խմբագրասպետութիւնը
այնքան արժանաւորագիս վարող Մ. Ռութանեան
էֆէնտի ստանձնած է նաեւ : Ծաղիկի Խմբագրասպե-
տութիւնն ալ : Այսպէս հաւատափ ենք թէ Ծաղիկ իր
նոր կազմակերպութեամբ՝ պիտի կրնայ զոհացնել ա-
մենէն զժուարահան ճաշակները անգամ :

Ամէն միջոցներ ձեռք առնուած են որպէս զի
մեր ազնիւ բաժանորդները իրենց թերթերը ստուման
ըստ առաջնոյն՝ օրը օրին Ծաղիկի այս տարեշրջանին
հրատարակութիւնն ալ նիւթապէս եւ բար լրագիս ա-
մէն կերպով երաշխաւորուած է :

ՊԱՆՏԱՍՏԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ԺԱՄ ԳԱՅՈՂՆԵՐ

Առաջին հանդիպած մօնշերնուդ հազցուցէք
սեւ պօնձուո մը (ուսերը պօնցէ պէտք է րլան),
սեւ տափառ, ճերմակ ժիշէ, ճերմակ սկառբիններ,
ձեռքը տուէք ուիժիննալ բան մը արծած զրոխով
— Հա՛, մոռցայ, սոյշէզ զրաված եւ ճերմակ ձեռ-
նոցներ ալ պէտք են, — եւ կ'ունենաք միւսիւ
Օննիկը : Անիկա կոխովլ, հայրոյութիւններով հազիւ
ութեմն — երկու ժամ է — արդուզարդը լմացնելով,
շուա՞նզ, զոնէն դուքս նետուեցաւ ուումբի մը պէս :

Փողոցներին անցնելու ատեն՝ կօշիկներուն իւերը
նզովիելով ապայաստակները թունդ կը հանէ զիշեր-
ուան պահապահնի մը պէս : Պատուհաններէն տեսան
զինքը, վերջապէ՛ս, Խաղիքէ երկնդեայ զիսարկը ա՛լ
հարփուր անզամ երաւ ու իշտու մինչեւ որ հասաւ ե-
կեղեցիին զուոը : Անմէն անցնելին ու բանկալը մրտ-
նելը մէկ եղան, որ իր վաղազարթոյց ընկերներուն
մմտագին բարեւ մը տալէն ետքը, «որս կա՞յ տղա՛ր»
աւելցուց, եւ առանց պատասխանի սպասելու իր սո-
վորական դիրիշը առաւ պէխերը սրելով :

— Պատմուազէ՛լ Անթուանէթ, պիրմէտիշ մի
րուալէր ... :

— Քա՛, վո՞ւ, մեղա՛յ, ասանկ դուքս կ'ելլուի՞,

ևս չլթիկ եմ զահէր ... :

Օրիորդը չորս ժամէ ի վեր հայելիի առջեւն է,
գեռ աս անիծեալ մրկիցները ըլմացան . օ՛ֆ, ի՛նչ
չար սասար, կ'աշխատի, կ'աշխատի, նորէն ոգա-
ծին պէս չեն : — «Աղջիկո, ալ ներիք է, չար աչ-
քեր կան ... » . — Օ՛ֆ, մամա՛, զործիդ նայէ ...
Օրիորդը կը հազարի՛, Ամբողջ ստումը ներքեւ վրայ է,

զգրոցները դարակները կը ճռնչեն. — օ սը յոյններ, չէ՛, միջ մշշոռ, միխտօն աւելի աղէկ է. փուստային կարգը չեկաւ գեռ, ժամ մըն ալ այդ պատման կը քշէ. Խեղճ մամային ոտքերը ջուր իշան, սրնացին կը դուչի, աւմա՛ն, աս աղճիկանը ձեռքէն:

— «Մամա՛, ասոնք չեն ըլլար, ինչո՞ւ խօսք չես հասկնար, այսօր ծունի պէս ճերմակ հազնելու է. — Ի՞նչ հրամանեցիր. — Քսել կ'ուզեմ թէ այսօր ժամ գացող ները ճեփ ճերմակ հազնելու են, ինչու որ Քրիստոս ալ ամսանկ ըրաւ, հազած լաթերը ծունի պէս ճերմակ էին, թե...բայց լեռանը վրայ ։ «Ամա՛ն, աս կրող կարդացողները...» մոլտարով, ֆարֆարի Վէրոն աղջիկանը ճերմակները կը բերէ. — «Հայտէ, աղջիկս հայտէ, հիմա ժամէն կ'ելլն. — Է՛, մամա՛, զուն ալ ասանկ ես, ըսէ նայինք, աս շապիսան կ'ըլլայ. իսալխը ի՞նչ պիտի ըսէ . . .» :

— Աղջիկս, տանս անցած շաբթու կապել արւինք, սօն մօսա է ըսիր նէ՞...:

— Զէ, մամա՛ս, չէ, զուն քու ժամանակներդ կը կիսնաս կոր, հիմա հայլային օդը փախուած է...:

Ժամը երեքը կը զարնէր, երբ օրիորդ Անթուանէթ վերջապէս տունէն գուրս ելաւ, վերէն ի վար ճերմակ ձիւնի կոսոր հրաշալի խորին մը, կապոյտ ժապաւէններով եղերուած, թուալէրը անստգիւտ էր. Չեռքը բոնած թաւշապատ աղօթագիրքէն յայտնի էր որ Օրիորդը եկեղեցի կ'երթար. Անոր կը ճետեւէր կին մը, սեւեր հազած զլուխէն մինչեւ ոտքը. Ֆարֆարի Վէրոն այն թիվերէն էր, զորս սովոր ենք տեսնել ընդհանրապէս ամէն դեռատի աղջկան ետեւէն:

Տար վայրկեան վերջը Օրիորդը նազելով եկեղեցին դոնէն ներս կը մտնէր. Սիւովինի՛ մը. — մօնշերները բանեկան են. «Մի ա...ո՞ն...». — Տղա՛ք, ի՞նչ կ'ընէք, քո՛յս է? (?) կը մոլտայ միւսիւ Օնիկ. — «Tant mieux!!» կը կրկնեն զարավերջիկ շերմեռանդները եւ արեւելք կը դառնան անխոնի:

Սիւովինի՛ մըն ալ վերնատանը մէջ՝ Աղօթող ու խօսող կիմները, ամէնքը մէկանց դեպ ի զուռը կը դառնան — «Ո՞վ է աս աղուո՞ր կ'ենձը!»

Օրիորդ Անդուանէթ առանց այս ասուլիսներուն կարեւորութիւն տայտ ամօթխած երեւոյթով մը կը յառաջանայ եւ փարմախալլիխն բով կը կենայ աղօթագիրքը բանալով. Կիմները կը շարունակեն խօսիլ եւ մատով կը ցուցնեն աս «աղուոր կ'ենձը», ճերմակ աղջիկը. Տիկին Վէրոն աղջկանը բով կեցած, շարունակ կը խաչակնը եւ չոր նապարին աղօթքը կը մրմնչէ Սուրբ Աստուածամայրին նայերով. — «Աչքըս ելլէ, հապա չօճուխս շար աչքի՞ կայ նէ, Տիրամար դուն կիսես, աչքու վրան ըրէ...»

Պահ մը վերջը Տէր պապան է որ կուզայ «Յիշէրը» ձեռքը. Անթուանէթ յափշտակութեան մէջ ինկած կ'երեւի. Տէր հայրը աչքին պոչով անոր զըրքին նայելով կամացուկ մը կը փախայ, «աղջիկս, վիրք թէրս բոնէր ես». Օրիորդը շառագնելով մը

բահանային կը դառնայ եւ հոգիին տուրքը կը վճարէ հապճեպով:

Տէր պապային փափսուքը որչափ որ զգուշաւոր եւ զրեթէ անլսելի ձայնով մը եղած ըլլար, անխորհրդապահ ականջի մը կը հանդիպի, ու պղտիկ լակու մըն է որ կը կրկնէ բարձր ձայնով... (?)

«Մամա՛, աս աղջիկը զիրքը թէրս պանե՛ր է: » Զար աչքը ելլայ, չար լեզուն բռնուի:

Ա.

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ամուսնայուծութիւնը վերցաւ, քանի որ Բիւզանդիոն աս սէվսայէն վերջապէս վազ անցաւ. «Խաղաղութիւն ամեննեցուն» : Այս ամիսներուն մէջ ոչ ամուսնութիւն կայ, ոչ ալ բաժանում: «Սիրեցէք զմիմեանս: »

Իզմիրի Խնդիր. — «Եւ բարձաւ չարն ի միջոյ» : Ֆէրքէն ափազ բափազ կծիկը դրաւ. Իզմիրցիք գէշ երսզ մը տեսած եղան պարզապէս, աւուր պատշաճի աղօթքնին է. «Եւ մի տանիք զմեզ ի փորձութիւն . . .»

Հիւանդանոցի խնդիր. — Ճնօրէնը նոյնն է «Երէկ եւ այսօր նոյն եւ յախտեան: »

Գարսկէօզեան կտակ. — Կերանք, կշտացնաք, փա՛ռք քեզ, Աստուած. արձագանզն ալ մեր իզմիրաբնակ եղաւալրներուն:

Գարավերջիկ խաչապողեր. — Յովհան Ռոկերանի ժողովրդապահն Հ. Պազեան «Առ լցեալ արգար բարկութեամբ», զատ պիտի բանայ եղեր (քիչ մը եալի՞շ?) ձէրիսէյի Խմբագրութեան դէմ՝ պաշտպաններու համար իր եւ զողցուած խաչին պատիւը. Գողերը մէշտեղ չիկան սակայն : Միւս կողմէն, «Զամբիս զօտ Խաղուողը» եւ «Կողմապուած մեռելլը ձայն ձուն չունին, կ'երեւի թէ անոնք ալ իրենց փրօքէսրոները Պետրոս առաքեալին քաշած են: »

Կրօնական խնդիրներ. — Կրօնական ժողովն մէջ զուխները տարցած են, ամենէն հրատապ ինդիբները հնոն կը գտնուին այս պահուա: Գումա. Գարուի բահանայներէն զոյզ մը՝ կամայ ակամայ, ասպաշիարիւթեան լուծին տակ մտնեն, խե՞զ մարդիկ, զոնէ օգերը տաք չըլլային: Անանեան իր չափը ճանչցաւ վերջապէս եւ իր Տէր-ախապորը կ'ըսէ «Դիտիմ զքեզ ո՞վ ես, առ' րբդ Աստուածոյ», » Մարզուանցի Տ. Տաճան ալ, անապարանը մեներու ատեն փիլոնը Մարզուան՝ մոռնալով Կրօնական ժողովին խնդրագիր մը տուած է որպէս զի փիլոնը հեռազբով բերել արուի: Ժողովը յետ խորհրդակցութեան յիշեալ բահանային պատասխանած է որ փիլոնը իր ետեւէն չի գար, ինք փիլոնին ետեւէն երթարու. է:

Կրական հացեր. — Աւառւմնական Խորհուրդը իր ՅԵՅրդ. շրջաբերականով Մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհուրդները կը հրատիրէ նոր տարեշըրջանի վարժ. պիտնէները իր հաւանութեան ենթարկել: Կօթէրսէ էյի շիւսիկ:

Դրամօժիքի տուրք. — Սրտի մտօք եւ յօժարութեամբ տուղներէն միայն պիտի առնուի մինչեւ ցնոր տնօրէնութիւն։ Մօնշէրներուն եւ մատմազէլներուն աչքը լրու։

Ֆէրի ֆէօյի խնդիրը. — Ֆէրի քէօյի երեւելիները հնտեւեալ նամակը ուղղած են Բերայի Թաղ. Խորհրդոյն։

Ազնուաշուք

Առենապետ էֆէնոփ . . .

Նկատելով որ արդի ժամանկուան մէջ երբեք անոպատեհութիւն մը չիկայ որ բաժնուին «Եղբայր յեղբօրէ», հայր յորդոյ եւ որդի ի հօրէ, մայր ի դաստերէ եւ դուստր ի մօրէ, նոյն իսկ՝ այր ի կնոշէ եւ կին յատնէ», նկատելով որ Ֆէրի քէօյ ալ այսուհետեւ ի վիճակի է անձամբ անձին ածելոյ զգուտի, ստորագրեալներս կը յայտարարենք մէ այլ եւս ինամականերու պէտք չունինք, քանի որ չափահաս ենք եւ մեր զործերը մեզէն կրնանք կարգադրել։ Նոր Թագական Խորհրդորդ մը կազմած ենք որ իր չերմազին շնորհակալիքը կը յայտնէ Զեզ ձեր բարեշան ինամակալութեանը համար։

Հնդունեցէք եւն։ Ստորագրութիւնք

Թիթեռնիկ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տարօրինակութիւնը առաջին անգամ անունէն կ'ըլլըսի, — Թուրքերէնի եւ Հայերէնի խառնածին մը անվարտի։

Սահմաններն են։ Հիւսիւսէն՝ գերեզմանուոց եւ նուճիներ ախո՛ւր, միակերպ, որոնց գժբաղգութեանը վրայ վիճակակից բանաստեղծ մը, (այժմ Խզմիր, Հայնոցին մէջ), լացաւ, շա՛տ լացաւ, այնքան լացաւ որ խելքը կարսոցները (երէ երբէք ունէր) բան մը չէր, թէ որ մերձակայ կայարանին վայրաշարժը յանկարծ չսուլէր . . . Պարոնը անջուշ յուսեան մըն էր, որովհետեւ ի՞նչ հարկ կար գերեզմաններուն կառչի, զիտելու բանհ՞ր կը պակսէին հոն։ Մեռելոց բնակարանը իրեն զրացի ունի, զոյդ մը սրճարան «Հրէից բնակարան եւ միջազգային քաւարան»։ Համար զարդարութիւնը հասովով, ուր երաժշտութիւնը Բաքոսի ծանրաշափին նայելով, երբեմն կը կծկուի ճաթստելու աստիճան, երբեմն ալ կը ջրիսանայ, կը զոլորշիսանայ։ Այս հարազատ քոյրերը իրարու հետ կը միանան ակնապարար չայիրով մը ուր ջրգեղեալ պուշիցաներ զիշեր ցորեկ բան զործ ըրած են վնտաելու այն երջանիկ (կամ ապերջանիկ) արարածները որոնց կողերէն առնուած են։

Հարուէն։ — «Դժուարինս ինողրեցիր»։ Հոս հարաւը, ձեր զիտցած հարաւը չէ, ինչպէս համացնեմ ձեզի, այսաեղի աշխարհացոյցին վերի կողմը հարաւ է, հոս կողմացոյցին սլաքը հարաւ կը նայի, հովը հարաւէն կը փչէ, արեւը հարաւէն կը ծաղի, լուսինը, ասողերը հարաւէն կ'երեւան, եւ վիրջապէս արշալոյսը ու վերջալոյսը երկուքն ալ հարաւային կողմն են, ասոր համար «աչք ամենեցուն» շարունակ հարաւ կը նային։ սա ըսեմ ձեզի որ եթէ այս գեղը շոգենաւ եղած ըլլար, ա-

պահով եղիք որ հարաւային կողմէն պիտի ընկղմէր։ Իր տեսակին մէջ միակ սոյն բառապիկ կողմէն հապճապով անցնելու ատեննիս, ըսեմ նաև ձեզի թէ անոր վիշերուն վրայ կը գանուին սիրունիկ ծոց մը եւ վիզ ավի երկու զբոսավայրեր, ուր գարեջուրին հետ սիրտերը կը փրփրին եւ տաք տաք հառաջանքներով կ'երթան մարմար Մարմարան թունդ հանելու — զոյգ մը բաղնիքներուն մէջ։ Հոս հիւսիսին հակառակն է, այս տեղի կիները իրենց կողակիցները փնտուելու պէտք չունին, եւ ա լա մօն մօնշէրները կորսուած կող չունին։ «Սրու եւ էգ արար զնոսա», ամէնքն ալ զոյգ են, աչքերով, ունքերով, ժապաններով եւ քուալերներով։ Դժբազդ անզոյգները հոս զործ չունին, ինչպէս նաև ամեն անոնք որ կոկազմավիզ քուակներէ զուրկ են։

Սրեւելքէն՝ թարոն, լեռ դաշտ ու ձոր, առաւել անկուտիութիւն եւ որարդութիւն այծեամներու . . .

Իսկ արեւմուտքէն, փայտ, ածուխ, հայնոյութիւն ինչպէս նաև նարտաբանութիւն եւ աղաստութիւն։ Հոս բնակութիւնը միջազգային է, ամէն ազգեր իրենց ներկայացուցիչները ունին, միշտ խոշուացներէն առնըւած . Եթէ մէկու մը անունը չես դիտեր համարս կամ մենծ աղա ըսէ, բնաւ չես սիսալիր, որովհետեւ մեծաւ մասամբ՝ այս հրւանդութեամբ վարակուած են։

Հայերը ունին հրաշագործ եկեղեցի մը եւ 4 վարժարան որոնց երկուքը անհատական, մէկը՝ կէս ազգային, իսկ միւսը ազգային է, զլուխէն մինչեւ ոտքը։ Վարժարաններէն մէկը կը վարէ չստիկ պըստիկ մարդ մը որ ժամանակաւ «Հեծենալ յէշ եւ յաւանակ», վարժարանները կ'այցելէր աշակերտներուն պոուլով «Քէֆթէ խո՛ր, չը՛կ լէվիանըն պաշընա, » իսկ հիմայ պարապոյ ժամերուն կլկակ կը ծխէ եւ բազզը փորձելու համար զար ու բակլայ կը նետէ։ Իսկ միւսը թափառաւական հրէայ, «Տեղւոյ տեղ փոխիս, բարւոյ հանդիպիան ըսելով կօշիկները ծակծկելէն ետքը, վերջապէս հոս տիտիկ ըրած է մինչեւ ցնոր անօրէնութիւն։ Սովորական զրադունի ի մէջ այլոց է ենթրիխներ հրւաել ինչ ձեւով որ կարելի ըլլայ։ Այս մարդուն ստքերը իր վարժարանին մէջ է, իսկ աչքերը ապացինին մէջ։

Ազգ. վարժարանը զժբաղդ ճակատագիր մը ունի, որուն սրբուելիքը չի կայ կարծես։ ամէն կանուի ելլող անոր գէմ կը խօսի, «բարեկարպութիւն» պոուլով։ Բարեկարպ է թէ անբարեկարպ, ոչ հրեշտակները զիտեն, ոչ մարդիկ, Աստուած միայն զիտէ։

Եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ օրակարգն է շարունակ թաղականներու խնդիրը։ — աղաները եկան, աղաները ցացին, հրաժարեցան, վերահաստատուեցան եւ այն, Խորհրդարանին պաշտօնական լեզուն թուրքերէն, է իսկ սատրագրութիւնները չիներէն։

Տեղւոյ բրդերն են, ստախոսութիւն, կեղծաւուրրութիւն, մօնշերութիւն, աղնուաշուքութիւն, աղնուափայութիւն։

Չմոռնանք ըսել որ հոս երթեւեկող չողենաւներն ալ իրենց յափոխները եւ աղայական հովերը ունին։ ուշ կ'ելլեն, կանուի կ'երթան, կը պատահի ալ որ բնաւ չեն երթար։ այս բաներուն համար ճայն ձուն հանող չըլլար, որովհետեւ շոգենաւը ի լուր աշխարհի շարունակ կ'աղազակէ «Անմիղն ի ձէնջ արկցէ քար»։

ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Անցեալ շաբաթ՝ իրինկուն ժամը տասնին կամուրջէն մնենող կղզիներու չոգենաւը անոսովոր իրարանցում մը ունէր : Եթք շիք միւսիւներ, արեւի լուսունկայի երես չտեմնող տիկիններ ու օրիորդներ կարծես թէ հոն մասնաւոր ժամադրութիւն մը ըրած էին Շոգենաւը բոյրերով լեցուն էր, զուարի քահքահները, սիրուն կատակները, սիրո զիմանալու բաներ չէին : Պազարիւն նաւապիտաք, ապուշ զեկալարն անգամ ջիղերնին թուլցած, փուտուղան շաշրմիշ ըրած էին : Խեղճ չոգենաւը այս տարօրինակ կատակերպութենէն կ'երեւի թէ բան մը չհառկընալով խոպոս ձանով մը կը պուտր, վերջապէս հազար ու մէկ զիկզակներով հազիւ յաջողեցաւ հասնիլ . . . կղզին նաւամասոյցը, երբ արդէն, զիշերը վրայ հասած էր :

Նաւամասոյցէն ոչ շատ հեռու, ծովովերեայ տան մը պատուհաններէն լոյսերու հեղեղ մը զուրս կը պոսթկար, ամբողջ փողոցը լուսաւորուած էր. Մեր եղեկան զայտերը քարափին երկայնութեամբը հսկայ բուօլնատ մը կատարելով հետզհետէ հոն կը հասնէին :

Միտիւ վէճսան եւ Տիկին Վարդուհի զրան սեմին վրայ կեցած չնորհալի ժպիտներով կ'ընդունէին նկող հիւրերը :

Պօն սուա՛ռ, օ՛, պիէն առիվէ՛ ! . . . էֆէնտիմ, մաշալլահ, մաշալլահ . . .

Նաւամասոյցի զազինօին հետաքրքինները մի՛ հարցնէք :

Վէճսան ընտանիքը չճանչցողները այս արտաքոյ կարգի իրարանցումը եւ լուսավարութիւնը աեսնելով հարսանիկան փայլուն հանդէս մը պիտի կարծէին, բնական էր, սակայն եղած ըլլալիքը Տիկին Վարդուհին տօնախմբութիւնն էր պարզապէս, զոր ուզած էին անսովոր չուքով մը կատարել :

Տան տէրն ու տիրուհին սալօնը ելան երբ հիւրերուն վերջն առին, ընդունելութեան յառաջաբանը կատարուած էր :

Դիմացի կարգի տուներուն մէջ լոյս չէր երեւար զրեթէ, վասն զի ամէնքը իրենց ճրացները մարած, պատուհաններուն մէջ շարուեր նստեր էին անցած զարձաւծը զիտելու եւ կամ ձրի լուսաւորուելու համար :

— Թէյզէ հանըմ, կ'ըսէր քովի տունէն փոքրիկ աղջիկ մը պառաւ կնկան մը փէշէն քաշելով, նայէ՛ քա, երկու կինծ տահան եկան :

Եւ յիրաւի, այս միջոցին երկու նոր հրաւերեալներ ալ եկան որոնք դէմ առ զէմ ելլելով փողոցին մէջ :

— Օ՛հ, օ՛ գո՞ւք էք, միւսիւ Փիէռ, մէկէն ի մէկ ձեզ չճանչցայ, ո՞ւր այսպէս աճապարանոք :

— Եւ գո՞ւք :

— էֆէնտիմ, հարցնելը աւելորդ է, Վարդուհի հանըմին անունն է այսօր, թէեւ սովորութիւն չունիմ այս տեսակ աեղեր երթալու, սակայն հոս բացառութիւն է, կ'ըսէն թէ Բերայէն ալ հիւրեր եկած են :

— Ի՞նչ բարեբազութիւն, ես ալ միեւնոյն տեղը

կ'երթամ, կ'երեւայ թէ աղէկ ժամանակ պիտի անցնենք : Դուռը կը զարմուի :

— Ծօ՛, կիրակոս, զուռը չպանա՞ս, հիւր եկաւ, կը պուայ ներսէն կանացի ձայն մը : Սպասաւորը զուռը կը բանայ ու նորեկները ներս կը մանեն : Այս երիտասարդներէն մէկն ալ մեր Ազմօտէն էր, ուսափ մտիկ ըրբք :

— Միւսիւ Փիէ՛ռ . . . Միւսիւ . . . Յ . . . կը կրկնէ հիւրընկալ մը սակնին վարագոյրը վերցնելով :

Ազմօտէ աչքերը բանալով յիշքինքը կը գտնէ յանկարծ բաւական կոկիկ ու կանոնաւոր կերպով կահաւորուած որահի մը մէջ լեցուն երկու սեռէ հոծ բազմութեամբ մը : Աս կողմը առանձին խմբակներ կազմուած են : Ահա նմայշ մը եղած խօսակցութեւններէն :

— Քա՛ Ամիթառա՛մ, ոս Խ. ին հարսը կը տեսնա՞ս կօր, ան խըսար մէթ կ'ընէին ամա՛, նայէ՛, նայէ՛, մէթ ըլլալու ստան մը չէ եղեր :

— Վո՞յ, փէք թօհափ կնիկ ես, հիչ մէկ պանին ալ չես հաւնիր, պօյ մը, պօյ մը քի, ոս նայէ՛, Փիտան կ'ըւմանի, մինակ պօյը տասը հարս կ'արժէ :

— Է՛յ քուրուկ, ի՞նչ կ'ըսես, կուստո ըստած պանըդ ամեննեւին չի կայ վրան, փատէ տանտան քալուածք մը, ամէնը սա չէ՞ :

Ուրիշ խումբ մը :

— Քա՛, պու նէ՞ պիչիմ սուատէ տիր, էվ սահիպ-լէրի, պիրէր քօչէյէ չէքիլմիւէր, պիրափրլէրինէ մասա տիյորլար, եանի էվլիմ եազն օլայ իսի, հէմէն պրազը կիտէնէք իտիմ :

— Ա.մա՞ն, սէնտէ նէ՞ պիչիմ գըզսըն, նէրէյէ կիտէրսէն միւճէրէտ պիր չէ պըճըկել իսէրսին, նա իշթէ հասգալ, մասպալ հեփիսի կէլտիւէր, միւքէմմէլ էյլէնիրիպ :

Այս միջոցին Միւսիւ Պաթիսիմ օրիորդներուն մօտենալով կալանթուով մը կ'աւելցնէ — «Հայտէ պագալըմ մատմուղէլլէր, սապա՞ն օլույօր, պիդ տահա տանս իթմէյէ ճէյիդ :

— Ա՛խ, Պաթիսիմ սո՞ւս օլ, իքի սատթ տըր քի ուքընթըմզան պաշմըրզա ալլը կէլտի :

Տան տիրուհին խօսքը կը լ'ննայ վերջապէս, եւ այս արտաւնջները ականջը հասնելով, միւսիւ Պաթիսիմէն կը ինպրէ քատրիլ մը կազմակերպել :

Միւսիւ Պաթիսիմին ալ ուզած տէ չզտածն է :

— Է՛, մէտամ, մէսսիօ, գատրիլ օյնայածայըզ, աշո՞ն, անկամէ :

Զոյգերը վայրկեանի մը մէջ կազմուեցան եւ պարը սկսելու վրայ էին, երբ քանի մը խեղկատակներ մօտենալով կուղիկի մը որ անկիւն մը քաշուած կը կինար :

— Է՛, գուզում էթիւէն, մատէմ քի օյնամայօրսան, սէն տէ չըգտա չու էֆէնտիլէրէ, մատամլարա պիր ու փակ եօլու գօմբլիման էթ :

— Ա.մա՞ն, պիրատէրիէ՛ռ, նէ սէօյլէյօրսունուզ, իշնիզէ կիտինիր, պէնի գրագէտ եախօտ իլիմաս՞ր մը սանտալըզ :

— Հայտէ՛ գուզում, հայտէ՛, պիկ պիլիրիկ սէն փէք կիւղէլ եափարսըն :

Ու մարդուկը քաշելով քաշքշելով մէջտեղ կը համենու — իփէնախիէր, մատամար, կը կոկնէ անոնցմէ մէկր, էյէր միւսաստէ պույուրուրասմնըզ, շու պիզիմ միւսիւ էթիչն տանս պաշամաստն էվլէլ կիւղիւ պիր գօմփլիման իսէճէք :

— Պոալօ՛, պոալօ՛, ծափահարութիւն մըն է որ սրահը կը թնդացնէ :

Վարպետորդի կուզիկը որ սանկ առթիմը կ'սպասէր բերանը բանալով կ'սկսի .

Միւսիւէր, մատամար վէ մատամազէլէր, ափ իւտէրսինիզ, պէնտէնիզ տօղուշումտան չափր աեյիլ իմ, ֆագաթ մատէմքի արզու օլունույօրսա, տիյնէյինիզ .

— Հայտէ պազալըմ ձէպիտէլիք միւսիւ Բոլ, Վէրժին իլէ անկամէ սին մէսուտ ոլ :

— Զէվլէլէրին խիւլասասը ա'մ վէնսան Պիրճիյին էօլիւր կիւտէր օյնամտան :

— Եա զըսչըտը սալաբաթի էթիյէն .

Ծէճնանան նէլէր էթախն նէլէր սէն :

— Կէլ պագալըմ նանէլինմէ էյ պօնսուար, Քիմէ՛ պըրագտաըն Անէթինի Կրէկուար :

— Ճափիս Բասկալ շանըն կիթսին ճինանէ :

Ուսկուկ կիսի տաման վարսա տահա՞ն նէ :

— Էյ իւլիւֆէր պալըք պէյինի Մինսաըմ Տէմէ սազըն Վէրոնընա էլմասըմ :

— Պոուր Փօզէֆ պուզ տէրեսը տօնուուրմա Մանիկինէ էյվլլան էթ տարըլթմա :

— Պաթիսթ կիսի սուարէլէրատէ սայկըսըզ Տաման օլուր էլ ալթընտա սաերըզ :

— Ասուզըրթ Ժօրժ, հօպասալարի խնդդ Միքէ Տամա տէյիլ քէտի վէրէն եօդ սիզէ :

— Սէն տէ սազըն հափիֆ Գառլո ալէմտէն Ծըմթն ըլա կէչիրիլէր գալէմտէն :

— Կէլ պազալըմ սէնինքի՞ն նէրտէ Կղեմէս, Եաշա, պագմա, քէօր թօրալէս գապուլես :

Նարունակիլի

~~~~~

ՆԿԱՐՆԵՐ

Կարինէ հանըմ, էրիկդ ի՞նչպէս եղաւ :

— Առջի պէս չէ, սակայն բիշիկը ըսաւ որ խուլութիւնը բնաւ չափտի անցնի եւ թէ քիչ մ'ալ ապուշ պիտի միայ :

— Չըսէ՞ք, ճիշդ ժամանակիս յարմար ամուսին մը պիտի ունենաք առկէ ետքը :

Միւսիւ էղուարդ, պու գաչ կիւն աիր քի կէօրին նէմէյօրսուն, նէրէլէրատէնին :

— Մատամազէլ, ալա չըգմըշ ըտըմ :

— Էյ նասը՛լ, պիր չէյ պիզայապիլարին մի :

— Նէ՛ մինասիպէթ, մատամազէլ, բէք վըզըլթը, պիր չէյ տիւշիւրէմէտիք :

— Սէն տահան ալիքըլըշըն եօլընը էօյրէնմէք իչիւն չօդ ֆուրուն էքմէք իսաքրսին, պաշում ըիյացայտ կէլ տէ պաք նէլէր ավլարըմ պէն պիր սահաթ իչինտէ :

Պզտիկ Լեւոնիկ շատ չարաճճի տպայ է .

Անցեալ օր՝ Մանկասար աղան իրենց տունը հիւր էր գացեր . զիտէք ա՛ Մանկասար աղային զլուխը թօփ արան խալիունի կը նմանի, ամենեւին մազ չկայ :

Լեւոնիկ անմիջապէս քովն երթալով գլխուն չըփիկ, չըփիկ պզտիկ թաթիկներովը զարկաւ եւ ըստւ :

— Մազ չունիս նէ, ինչո՞ւ մայրիկիս պէս փարայով քիչ մը չե՞ս առներ :

— Քա ճանըմ տահան պիր էվ պուլա՞մատըն Գընալը կիպի եէրտէ :

— Ծէնկինէ նէ պաքարսըն եօդ տուր իշտէ . հէր քէս աէնիզէ կիրմէք իչիւն էվէրի թութմուշլար :

— Աման պօշ լաղըրար . պիզաէ աէնիզէ կիրէճէյիզ տէյիպ, պիր էվաէ սէն թութայըրըն :

— Հածի տղա նէ օ, պու սապան բէք մահմուր գալգմըշըն, ագչամ զիյատէ՞ մի գաչտը :

— Պրազ զարաաչ, Ալլահ աէլասընը վէրսին, թահտա զուրուսնատան էէճէլէրի ույուտուղում եօդ քի :

— Պիր թօզ սաթըյօրլար օնտան ալսանա :

— Օնու տա եաբարըզ եինէ խայր իթմէտի, իւստիւնտէն էէլպէթ էէճէրլէր :

— Օ էնտէ եէրէ թօզ էքմէք իչին թամ պիր օգակայ իստէր, եիրմիյէ վէրիյօրլար հասէրին վա՞ր մը :

— Էօյէ ամա բահաթ էտէրսին :

— Պիր կէճէտէ 20 զուրաւ թօզա վէրէճէյիմէ, 10 զուրուշ վէրիրսէմ իսթէտիյիմ օթէլաէ եաթարըմ :

Անցեալ կիրակիս օր Պէօյիւքտէրէյի գաղինօյին պարտէզը փափիկասուն տիկին մը իր էրկանը հետ նստած ատեն, չոգենաւաւին սուլելը լսելով զառնալով էրկանը ըստւ :

— Պու կիւն Ստանպօլա է՞նմէյէճէքսին :

— Բազար կիւնիւ իլէ ինէյիմ նէ՛ եաբայըմ :

— Բազար կիւնիւ օլմայըլա նէ՞ օլուր, մութլաք էնիպ չըգմալըն :

— Նէ՞ գար քի, բէք լազրմէք պիր ի՞չ մի գար :

— Վար եա, Մաթինէմի մօտիսթրատան ալըպ կէլմէլի :

— Եարընա գալսա օլմա՞զ մը :

— Զըլտըրաըն զայէր, լազըմ աըր նէ՛ :

— 0 տէյիլ ամա մաթինէ նէ՞ տէմէք աիր :

— Գա ճանըմ, իշաէ սապահլարը կիյինէճէք գութիւմ փիսթանըմ :

— Պունուն իչին ինէճէյիմ էօյէ՞ մի . ագչամա կիյինէճէք գոսթիւմիւնին իսմի՞ նէ տիր :

— Նէ՞ վար քի :

— Նէ օլածագ, իքիսինի պիր եէրտէ կէթիրէյիմ տէ պարէ ագչամա տա օնուն իչին ինմէյիմ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովը Զորեքարթի օր գումարեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախադահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և Ատենապետութեամբ Ստեփան փաշա Ասլանեանի և զբաղեցաւ հետեւեալ ինդիքսերով։ — Քաւառական աղքատիկ վարժարանաց Խնամակալութիւնը հրաժարական մասուցած էր, յայտնելով իր պաշտօնը ամլութեան զատապարտող պատճառները ։ Ժողովը չընդունեց այդ հրաժարականը և որոշեց կարեւորը տնօրինել պատճառներու բարձումին համար։ — Հիւանդանոցի Հոգաբար ընդունեց ցուցակը զոր պատրաստած էր Կիւլպէնիկեան Պատրիկ էֆէնտի համախոնութեամբ Կիւմիւշկէրատան Գրիգոր էֆէնտի, նկատողութեան առնուելով, Ժողովը հաւանեցաւ սոյն ցուցակին, միայն թէ երկու բժիշկ անդամները տակաւին նշանակուած չըլլալով, որոշուեցաւ յանձնաբարել անոնց ընտրութիւնն ալ, որպէս զի վերջնական ընտրութիւնը այնուհետեւ տեղի ունենայ։ — Ազգ. Վարժարանաց արտօնագրերու ինդիքսը ուշագրութեան առնուելով յետ խորհրդակցութեան խնդրուեցաւ Ս. Նախադանէն կարեւորը տնօրինել։ — Խարդերգի Առաջնորդին մէկ զրութիւնը որ կը վերաբերէր պաշտօնական դրօշմաթուղթերու, նկատողութեան առնուելով, որոշուեցաւ հարկ եղածը անօրինել։ — Ֆէրիքէօյի քարոզիչ Արարդեան Տ. Գրիգոր Վ. աեղեկարագարած ըլլալով թէ տեղույն առժամանակայ թագ. Խորհուրդը հակառակ եղած յորդորներու՝ չի հաւանիր շարունակել իր պաշտօնը, Ժողովը իր անդամներէն Դրիդոր էֆէնտի Խտրեսնի պաշտօն յանձնեց Հմայեակ Եպիսկոպոսի հետ մէկսեղ Ֆէրիքէօյ երթալով համոզելու զանոնք։ Սրբազնը նամակով մը յայտնած ըլլալով թէ հրաժարականները անդառնակի են, Ժողովը որոշեց նոր ընարութեան հրահանգ տալ։ — Ժողովը առնոց զատ պատճեցաւ հարաբերական և ուրիշ ինդիքսերով։ — Տարբերական Սարդար էր Սարատիոյ Առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբապիսկոպոսին — հիւրաբար հոն զանուող — համոզելու զանոնք։ Սրբազնը նամակով մը յայտնած ըլլալով թէ հրաժարականները անդառնակի են, Ժողովը որոշեց նոր ընարութեան հրահանգ տալ։ — Ժողովը առնոց զատ պատճեցաւ համար յարաբերական և ուրիշ ինդիքսերով։ — Տարբերական Սարդար էր Սարատիոյ Առաջնորդ Տ. Ա. էֆէնտի Յանձնամուրովի անդամներէն Մ. Խ. էֆէնտի հետեւեալ ողբերգութիւնը կատարած է, որ շիտակը ըսելով, ամէն մարզու գործ չէ։ Տեսարանը Մեծ նոր խանի մէջ է. Սնձինք. — Մ. Խ. էֆէնտի եւ քանի մը շահագէտներ։ Մ. Խ. էֆէնտի Յանձնամուրովին աննեակը կը բանաց — անշուշտ ընկերաց համահամ հաւանութեամբ — տարագրելոց գոյքերը աճուրդով (։)։ Վաճառելու համար . . . հետք տարած մէկ քանի մարզերու։ Քանի մը վայրկենի մէջ այդ հրաշալի աճուրդը կամ նուազուրդը լրանալու վրայ էր, երբ խանին մէջ գտնուող Հայ, Թուրք եւ ուրիշ ազգի վաճառականներ վրայ համելով կը բողոքեն այս զարավերչիկ աճուրդին դէմ ըսելով որ, քանի որ աճուրդ է պատճառ մը չիկայ որ իրենք ալ չմասնակցին։ Մ. Խ. էֆ. Կ'սիապուի համակերպի, որով նախապէս 110 զրուշի զնով ծախուե-

լու վրայ եղող ապրանք մը 350 զրուշի կը բարձրանայ Հաճի Անտրէա անուն վաճառականի մը միջոցաւ. եռուտանի աշտանակ մը զոր Հրեայ մը 7 զրշ.ով միայն, կուլ տալու վրայ էր, նախ 83 զրշ.ի եւ տապա 2 Գաղ. ոսկիի կը բարձրանայ Հաճի էմին էֆէնտի միջոցաւ.. եւն. եւն. Աճուրդին ստացած այս նոր երեւոյթին հանդէպ, Մ. Խ. էֆ. կը զայրանայ տեսնելով որ հետք բերած մարդերուն գործ չէր մնար, եւ՝ հակառակ վաճառականաց իրաւացի բողոքներուն՝ սենեակը զոցելով կը մեկնի։ Ու զարագոյրը կ'իշնէ . . . կը լսենք թէ Մեծ նոր խանի վաճառականները Ս. Պատրիարքին ուղղուած բողոք մը սաորազլիք են։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՊԱՆԻՈՅ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Պատերազմի վայրերուն մէջ նոր անակնկալներ չկան Վաշինկթընէ զրուած տեղեկութեանց նայելով Ամերիկեան կառավարութեան ծրագրին է. — Սպանիական եղերքները չումբակոծել, Ուօմսընի զլիաւոր պաշտօնը պիտի ըլլայ Մովակալ Քամարացի տորմիզին գործողութեանց հսկել եւ անոր հետ չափուիլ. Քանաբեւանները չգրաւել եւ Հավանացի վրայ յարձակում չընել մինչեւ որ չանցնի անձրեւներուն եղանակը որ գեղին տենդի ծաւլման կը նպատէ. Փիլիպպեանց ճակատագիրը պարագաներէն կախում պիտի ունենայ. Ապստամբներուն միշտ հաշտարար ընաւացք մը, այս իմաստով հրամաններ արուած են որոց որ անկ է.

Սպանիա՝ Վաշինկթընի Ֆրանսական դեսպանին միջոցաւ ողջակի եւ բացայացաւ կերպով մը հաշտութիւնն ինդրած է. Ամերիկեան ազբիւրներէ առնուած վերջնին լուրերու նայելով հաշտութեան պայմաններն են.

1. Սպանիա անմիջապէս պիտի պարպէ Քուապան որ անկախ պիտի ճանչցուի.

2. Սպանիա Մ. Նահանգաց պիտի թողու Բորթութիքուն.

3. Սպանիա պիտի պահէ Փիլիպպեանները, Քարումնեաններ եւ Լապանէս կղզիները.

Այս պայմանները եթէ անմիջապէս ընդունուին, պարագաներէն առուգանք չպիտի պահանջութ. (Սպանիացիներուն աշքը լոյս)։

ԱՆԳԼԻԱ. ԵՒ ՈՒՒՆԻԱ. — Անգլիոյ ծովային նախարար Մր. Կօշն Երեսփ. Ժողովին անցեալ Ուր. ի նիստին նաւասարդի յաւելման ծրագրի մը ներկայացնելուն առթիւ՝ հետեւեալ ուշագրաւ խօսքերը ըրաւ. — Ռուսիա մտադիր է այս տարի շինութեան սկսիլ վեց նոր զրահաւորներու. Անգլիոյ սովորական ծրագրին մէջ երկու զրահաւորի շինութեան միայն սուշուած է, ուսափ Երեսփ. Ժողովին վաւերացու կիսում ուրիշ չորս զրահանորներու շինութեան համար։ 1. Զարլս Պէրէս Փորտ եւ Սըր Զարլս Տիլք Նախատաւոր խօսեցան այս առաջարկին. իսկ Ուր. Ուիլիելմ Հարքորդ եւ Մր. Մր. Ուիլիսն եւ Լապուչէս ընդգիմացան. «Այս վիճաբանութիւնն սա տպաւորութիւնը կ'ունենամ աւելցուց Մր. Կօշն եղբակացնելով, թէ Երեսփ. Ժողովը կ'ուզէ հաստատուն պահել այս սկզբունքը թէ Անգլ. առոմիզին զորութիւնը պէտք է հաւասարի ուրիշ ո՛ եւ է երկու աէրութեանց միացեալ ոյժին։

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

ՀԱՏՈՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

— Շատ աղէկ, ահաւասիկ ես կ'երթամ:

— Հայ! Գոստի, մենք հիմա կուզանք, թող մեր ըմպելիները սեղանին վրայ մնայ:

— Այդ շատ հինցած ձեւ է, տղա՛ս :

— Ի՞նչ, ամենքը ինքվինքդ կարծեցի՞ր որ իրենց կերուխումին սատակը չվճարեն, փատած զլուխ, կ'ուզի՞ս որ բերանս բանամ, մոռցա՞ր ըրածդ :

— Զէ՛, Բեղրոս, այդ ի՞նչ մեծ սիրա ես, կատակ ալ չես վերցներ :

— Երկար խօսք պէտք չէ, ա՛ռ սա հինգնոցը, վերջ հաշիւը կը տեսնենք :

— Հոգի՛ս, ի՞նչու այդպէս կը տրտմիս, ետ ա՛ռ սսակդ, մենք օտար ե՞նք :

Բայց Պետօ արդէն իսկ մեկնած էր եւ Պիւլպիւլէն բաժնուելով գէպ ի Քէմէր-Ալթը զնոց եւ հոն՝ մեր ընթերցողաց արդէն ծանօթ Զիչէքիի գինեւտակին առջեւէն անցնելով ու շաղրութեամբ ներսը դիտեց: Դինետան մէջ յաճախորդ չկար, տէրն իր տեղը նստած միշտ կը քնանար եւ սպասաւոր մանչը աշքերը պիշ պիշ իր վարպետին անկած առանց փոքր շշուկ մը հանելու ձեռքովը սուրճի տուփէն չաքար դողնալով բերանը կը նետէր :

Պետօ տեսնելով որ զինետան մէջ ոչ ոք կայ, վայրկեան մը վարանեցաւ եւ մտախսոն պահ մը փողոցին մէջ կինալէ յետոյ, դէպ ի Երւքսէք-Փալալըրըմ ուղղուեցաւ, միշտ զգուշութիւնը ձեռքէ չժողովով եւ աշքը միշտ չորս կողմը շրջեցնելով փողոցին ամէն մասերը կը դննէր, նոյն իսկ պատուհանները:

Յանկարծ գոյնը նետեց, ոտքերը կիթուեցան եւ ինքն իր վրայ դառնալ սկսաւ, բայց ամիջապէս ուշաբերելով նախկին Վոկըլի վարեջրատան պատին տակ նետուեցաւ, իր այս տկարութեան պատճառը ընթերցողը գուշակած ըլլալու է, պատուհանէ մը աղմուկ մը լսելով հոն ալ նայած էր, եւ տեսած էր որ գարեջրատան պատուհանին առջեւ Տիմիթրօ Պետիկին գէմը նստած ձեռքը սեղանին կը զարնէր եւ գարջրոյ գաւաթները կը տատպալէր: Այնուհետեւ Պետօ նետի նման սուրալով իր պարսպային խոռոչը վազեց :

Նիքոլի իր աշխատութիւն աւարտած, ճաշն ըրած եւ Պետոյի բոլոր յանձնարարութիւնները կատարելէ յետոյ իր յարդէ անկողնոյն վրայ երկնցած կը մրափէր եւ երկու օրէ ի վեր տեղի ունեցած գէպերուն վրայ կը խորնէր եւ երբ ջատուկ Գալիօրիի եւ ճիւաղ Տիմիթրօյի

իր վրայ ի դործ դրած խմբժութիւններն կը յիշէր պաղ սարսուռ մը կը պատէր ու կը համակէր զինքը եւ զլուխը միւս կողմ գտամնելով կ'ուզէր իր մտքէն վանել այդ մահանու զաղափարները: Վայրիիսան մը երեւակայութիւնն այնպէս մը խանգարեցաւ որ կարծեց թէ Տիմիթրօյի հրամանին վրայ Գալիօրի կը պատրաստուէր ձեռքը գանուած աքցանով իր միսերը փեթոտել եւ նիքոլի ընդուած ցատկեց անկողնոյն վրայ նստեցաւ: պաղ քրտինք մը իր քունքերը կը թրջէին, մազերը ցցուած էին գլխոյն վրայ եւ տարապայման բացուած խոռոշին անկիւնը յառած էին:

Այդ միջոցին Պետօ յախուռն կերպով գուռը բացաւ եւ ներս մտաւ:

— Ո՛հ, թող մի՛ տար, պաշտպանէ զիս, տե՛ս կուգայ, ա՛խ, մի՛ ձգեր զիս, զոչեց նիքոլի զայն տեսնելով եւ թեւերը գէպ ի նա երկարելով:

— Ի՞նչ կ'ըսես, ընկեր ինելքիդ հկա՞ւ, ո՞վ կուգայ, որո՞ւ գէմ պաշտպանեմք քեզ:

— Տիմիթրօն, նայէ սա անկիւնը քու երթալուդ կը սպասէ որ վրաս յարձակի: Ա՛խ, Պետօ, թող մի՛ տար:

— Հա՛, հասկցայ, երեւակայութիւնդ խանգարեր է, կիւլիւնեա ապլան ալ զիս փողոց նետելէն վերջը շատ անգամ երազիս մէջ կուգար եւ զիս ծեծելու կըլլար, այնչափ կը վախնացի որ, բայց վերջ վերջը վարժուեցայ եւ հասկցայ որ սուտ բան է: Հիմա՝ այլ եւս Տիմիթրօն ամննեւին հոգդ մի՛ ըներ եւ ջանայ մոռնալ զայն, պարապ խօսքով ալ ժամանակիս չվասնենք, միթէ կարելի՞ն է առանց իմ հրաւերիս կամ մասնաւոր հրամանի ապարանքս մըտնել, որ այդպէս իմ հոս չեղած ատման մարդ եկաւ ըսելով դող կելլաս:

— Ո՛հ, տե՛ս, Պետօ, ճակատս բռնէ՛, նայէ, ինչպէս կայրի եւ քրտինքներու մէջ ալ ողողուած եմ:

— Ի՞նչ որ է, ե՛լ քիչ մը երեսոց լուա՛ տեսնեմ, հրամայեց Պետօ եւ ինքն ալ դրպանէն խոչոր կարմիր թաշկինակ մը հանելով սեղանին վրայ գրաւ եւ պարսպի խոռոչին մէկ անկիւնն սկսաւ բան մը վիտուել:

Նիքոլի ծաղրելի ըըլլալու համար, տիմիջապէս ոտք ելաւ եւ դրանը մօտ զրուած սափորէն ձախ ափին մէջ քիչ մը ջուր առնելով երեսին զարկաւ եւ մի եւնոյն բանը կրկնեց նաև իւր աջ ձեռքովը, ապա պատին վրայ զակէ մը կախուած անձեռնոցն առնելով լաւ մը չորցուց իւր երեսը, Պետօ՝ անկիւնէն այդ միջոցին պլակ մը սիկարի թուղթ հանած էր, որուն մէջ պրակը կիսելու համար գրուած կարմիր թաշկիկը բրցնելով, լեզուին քանց եւ ապա նիքոլին առջեւն առնելով սկսաւ զայն նիքոլի եւ ձախ այտն ու ճակատը եւ արտեւտնունքը լաւ մը կարմրցուց: ապա ընկոյզ մը հանելով մառանէն, նիքոլիին տալով ըսաւ:

— Ա՛ռ այս ընկոյզը եւ եթէ չես ուզեր որ Տիմիթրօ քեզ տեսնելով ճանչնայ, միշտ բերնիդ վերի կողմը պահէ զայն:

Նարունակելի

ՏՐԵ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅՃ

(Հաստեղի յամին 1852)

Թիւ 396, Մեծ-Փողց Բերա (Եսանիի գարեցրաւան
վրայի յարկը, ճիշդ Զբարձրացնեանց դեմ):

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ յաւած ակռաները, վայրիենապէս կը լիցուին : Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստին, յար եւ նման բնականի, դեմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալու հերինի հւանդութիւնք կատարելապէս կը բռժմուին, ինչպէս նաև թմրեցուցիչ գեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի աւաննահանութիւն :

Զմեաները կիրտկի օրերն մինչեւ կէս օր, ինչպէս
նաեւ ամեն կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունի:

ՊԵԱԿ ԿՈՄ ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

Հայերէն գրերն հոկայ մեծութեամբ տպուած են
լու. թղթի վրայ , քերականէ առաջ գործածելի , մանկա-
պարտէզներու՝ նոյն խակ տան մէջ՝ ուր մանուկն սկսած
է խօսիլ . Մեծ պակաս մը կը լնու իւր զանազան ձեւի
տակ գործածելու յարմարութեամբը , այնպէս որ կարելի
է պատի , տախտակի կամ խորանարդ փայտերու վրայ
փակցնել եւ կամ մկրատելով իրարու յօդել եւ կազմել
վանկ , բառ եւն :

Ա. Պիտիկ . բոլորագիր եւ թուանշանք
(զրերուն մեծութիւնն է 5½ սանթիմ) Գլխ 1 դր.
Բ. Պիտիկ . զիխագիր եւ կէտեր 1 դր.

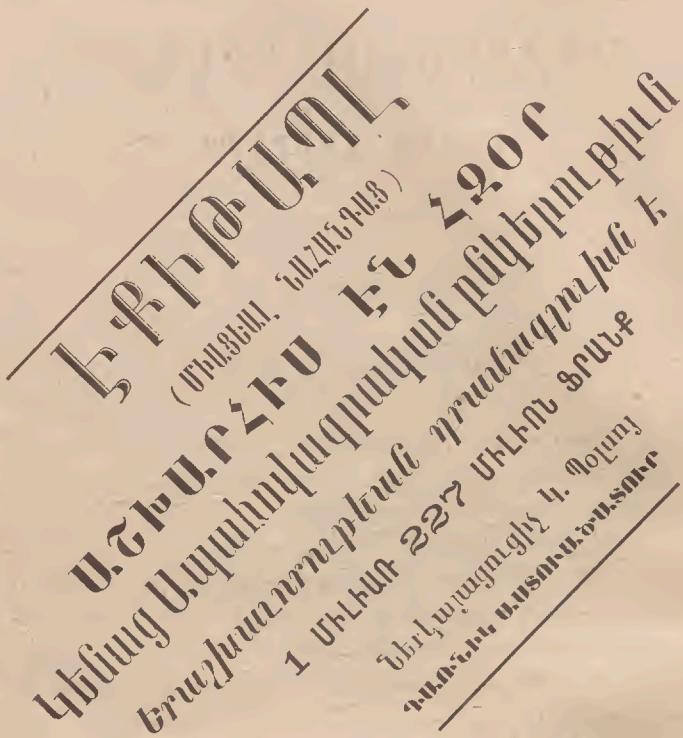
የ-ር-ዕ-ስ ይ-ዕ-ሳ-ኑ

զ Ա Դ Տ Վ Ս Լ Ե Վ Ա Ն Գ Բ Ա Տ Ա Ն

ԳԻՆ 2 ՂՐՅ.

Բացի սոյն գրատան զբարերէն որոց իւ բաքանչիւ ըլն
համար մասնաւոր ծանօթութիւններ գրած են, կը պա-
րունակէ նաեւ այլ եւ այլ կարեւոր հրատարակութիւն-
ներ ինչպէս թղթատարութեան վնարաերեալ կարեւոր
դիտելիք եւ սակացոյց։ Դրոշմաթղթի կանոնագիր եւ
սակագին եւն։ Եւն։

ՆՈՐ ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ ՊՈՏԿԵՐԱԶԱՐԴԻ . —
Եզմիրի Մամուրեան տպարանին հրատարակուած
սոյն Քերականի մէրտուվ պատրաստուած զորդ մը
է, եւ լու ազոյնը նմանօրինակ հրատարակութեանց
մէջ։   Գին 20 փարա:

ՀԱՅԿ - ԵՐԵՎԱՆ - ՄԱՏԻՎՈՎ - Ա. ՊՈԼԻԲՈՒ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵՂԻ

ԿԱՌՈՒԵԼԻ ԻՆ ԽՈՎԳՈՒՅԻՆ

Ճեղաւ սկը խանիք դրանի կից թիւ 10

Ամենէն ընդարձակ թէյի վաճառատուն ի Կ.

Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ.

Փնտռել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ եւ ԻՍԱԳՈՒԵԱՆ ստորագրութիւնը :

Информация о продаже и доставке

Արտօնացք Ա. ԱՐԲԱՑԵԼԻ

ՏՊԱԳՐԱԽԹԻՒՆ - Վ. ՄԻԿԱՅԵԼ

(Նախկին ՊԱՐՏՍԻՆՈՒ Տպար)